Ref. Ares(2025)2026359 – 13/03/2025

Európsky výbor pre ochranu údajov

Vyhlásenie

Vyhlásenie 2/2025 o vykonávaní

smernice PNR vzhľadom na rozsudok Súdneho dvora Európskej únie C-817/19

Prijaté 13. marca 2025

Obsah

1 OKOLNOSTI A ÚČEL TOHTO VYHLÁSENIA 3
2 ODPORÚČANIA 3
4.1 Kategórie osôb 4
2.2 Objektívna súvislosť 4
2.3 Lety v rámci EÚ 6
2.4 Práva dotknutých osôb a automatizované spracúvanie 7
2.5 Nezávislé predbežné preskúmanie 8
2.6 Doba uchovávania 9
3 ZÁVEREČNÉ POZNÁMKY 10

Európsky výbor pre ochranu údajov prijal toto vyhlásenie:

1 OKOLNOSTI A ÚČEL TOHTO VYHLÁSENIA

1. Súdny dvor Európskej únie (SDEÚ) vydal 21. júna 2022 rozsudok (ďalej len „rozsudok vo veci PNR“) o smernici Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/681 z 27. apríla 2016 o využívaní údajov zo záznamov o cestujúcich (PNR) na účely prevencie, odhaľovania, vyšetrovania a stíhania teroristických trestných činov a závažnej trestnej činnosti (ďalej len „smernica PNR“).

2. Hoci SDEÚ dospel k záveru, že platnosť smernice PNR nebola ovplyvnená, rozhodol, že v záujme zabezpečenia súladu s Chartou základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“) sa smernica PNR musí vykladať tak, že zahŕňa dôležité obmedzenia spracúvania osobných údajov. Súdny dvor Európskej únie rozhodol, že to má osobitný význam vzhľadom na závažné zásahy do práv zaručených v článkoch 7 a 8 charty. S cieľom obmedziť tieto zásahy na to, čo je úplne nevyhnutné, SDEÚ identifikuje niekoľko aspektov, ktoré musia byť v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi, ktorými sa transponuje smernica PNR. Medzi najvýznamnejšie patria najmä:

   - obmedzenie na účely stanovené v smernici PNR, ktoré sú vyčerpávajúce,
   - uplatňovanie systému PNR len na teroristické trestné činy a závažnú trestnú činnosť (t. j. bežná trestná činnosť je výslovne vylúčená), ktoré majú objektívnu súvislosť s leteckou prepravou cestujúcich, hoci len nepriamu,
   - obmedzenie uplatňovania smernice PNR, pokiaľ ide o lety v rámci EÚ a iné dopravné prostriedky,
   - žiadne nediferencované uplatňovanie všeobecného obdobia uchovávania v trvaní piatich rokov na všetky osobné údaje cestujúcich v leteckej doprave.

3. Vzhľadom na rozsudok vo veci PNR prijal Európsky výbor pre ochranu údajov (ďalej len „EDPB“) 13. decembra 2022 vyhlásenie 5/2022 o dôsledkoch rozsudku vo veci PNR na vykonávanie smernice PNR na využívanie PNR v členských štátoch.[1] EDPB dospel k záveru, že výklad najkritickejších aspektov, na ktoré sa poukázalo v rozsudku vo veci PNR, má zásadný význam pre harmonizovaný postup vo všetkých členských štátoch. V nadväznosti na vyhlásenie 5/2022 vypracoval EDPB toto vyhlásenie s cieľom poskytnúť ďalšie usmernenia k niektorým potrebným úpravám a obmedzeniam spracúvania údajov PNR pre príslušné útvary informácií o cestujúcich (ďalej len „PIU“) v členských štátoch, ktoré vyplývajú z rozsudku vo veci PNR. Vo vyhlásení sa okrem toho uvádza, že je potrebné, aby legislatívne orgány v členských štátoch čo najskôr vykonali zmeny vo vnútroštátnych právnych predpisoch a zmenili a doplnili tieto právne predpisy na základe rozsudku vo veci PNR. Vyhlásenie by okrem toho malo odborníkom pracujúcim v oblasti práva, ako aj zodpovedným osobám uľahčiť uplatňovanie smernice PNR a jej výklad vzhľadom na rozsudok vo veci PNR.

2 ODPORÚČANIA

4. EDPB by chcel predložiť tieto odporúčania týkajúce sa niektorých kľúčových aspektov rozsudku vo veci PNR na účely vykonávania smernice PNR. Po každom odporúčaní nasledujú vysvetľujúce poznámky vyplývajúce z podrobnejšieho posúdenia a výkladu rozsudku vo veci PNR. V prípade potreby sa môžu poskytnúť ďalšie usmernenia.

[1] https://www.edpb.europa.eu/our-work-tools/our-documents/statements/statement-implications-cjeu-judgment-c-81719-use-pnr-member_en.

4.1 Kategórie osôb

5. **Osobné údaje tretích strán patria do rozsahu pôsobnosti smernice PNR len v tom rozsahu, v akom sa priamo týkajú prevádzkovaného letu a dotknutého cestujúceho. Z praktického hľadiska sú takéto osobné údaje tretích strán obmedzené na: a) platobné údaje a fakturačnú adresu osoby, ktorá si zakúpila letenku v mene cestujúceho, pokiaľ sa priamo týka letu, a b) kontaktné údaje rodiča alebo opatrovníka, ktorý vykladá alebo vyzdvihuje cestujúceho, ktorý je maloletou osobou bez sprievodu. Všetky ostatné osobné údaje tretích strán musí útvar PIU po prijatí okamžite a natrvalo vymazať.**

6. Príloha I smernice PNR obsahuje 19 položiek, ktoré opisujú samostatné kategórie údajov PNR, ktoré musí letecký dopravca postúpiť PIU. Každá kategória sa týka informácií, ktoré cestujúci poskytujú buď sami v rámci rezervačného procesu, alebo ktoré sa poskytujú v ich mene. Niektoré z týchto kategórií sú pomerne široké a mohli by zahŕňať osobné údaje iných osôb okrem cestujúceho (napr. tretích strán zapojených do rezervácie a/alebo nákupu letenky). Rozsah, v akom sa tieto ďalšie kategórie dotknutých osôb môžu spracúvať, je potrebné vykladať so zreteľom na rozsudok.

7. Informácie, ktoré má letecký dopravca poskytnúť PIU v rámci každej položky prílohy 1 smernice PNR, sa musia vykladať reštriktívne, pokiaľ ide o ich vzťah k cestujúcemu, a musia sa obmedziť na to, čo je úplne nevyhnutné na dosiahnutie cieľov smernice PNR, pričom sa vylúčia citlivé údaje.[2] Osobné údaje dotknutých osôb iných ako cestujúcich preto patria do rozsahu pôsobnosti smernice PNR len v tom rozsahu, v akom sa priamo týkajú prevádzkovaného letu a dotknutého cestujúceho, a to aj vtedy, keď to odporuje jednoduchému výkladu daných položiek.[3] Napr. v prípade položky 5 patria do rozsahu pôsobnosti len kontaktné údaje a adresa cestujúceho, a to aj v prípade, že v mene cestujúceho vykonala rezerváciu tretia strana.[4] Ak za let zaplatila tretia strana, tak platba a fakturačné informácie sa budú musieť poskytnúť v rámci položky 6. Tieto informácie sa však musia obmedziť na informácie týkajúce sa spôsobov platby a fakturácie letenky. Ostatné informácie od tretích strán musia byť vymazané, pretože priamo nesúvisia s letom, s výnimkou týchto:
a) platobné údaje a fakturačná adresa tretej strany, ktorá zakúpila letenku v mene cestujúceho, pokiaľ sa priamo týka letu, a b) kontaktné údaje rodiča alebo opatrovníka, ktorý vyloží alebo vyzdvihne cestujúceho, ktorý je maloletou osobou bez sprievodu.

8. Povinnosťou PIU členských štátov je zabezpečiť, aby sa všetky údaje PNR poskytnuté leteckými dopravcami nad rámec toho, čo je povolené podľa prílohy I v spojení s rozsudkom vo veci PNR, vymazali „okamžite a trvalo po prijatí“, aby sa zabránilo spracúvaniu údajov vo vzťahu k nadbytočným kategóriám dotknutých osôb.

2.2 Objektívna súvislosť

9. **Trestné činy, ktoré nemajú objektívnu, ani nepriamu súvislosť s leteckou prepravou cestujúcich, nemôžu odôvodniť uplatnenie systému zavedeného smernicou PNR.[5] Aby sa vytvorilo objektívne prepojenie, musia existovať objektívne kritériá na vytvorenie prepojenia medzi údajmi PNR a bojom proti závažnej trestnej činnosti a teroristickým trestným činom. Zatiaľ čo priama súvislosť sa týka „trestných činov zameraných na leteckú prepravu cestujúcich, ako aj trestných činov spáchaných počas leteckej dopravy alebo prostredníctvom nej“, nepriama súvislosť sa vzťahuje na všetky situácie,[6] v ktorých neexistuje priame prepojenie, ale v ktorých možno závažnej trestnej činnosti a teroristickým trestným činom predchádzať, odhaľovať, vyšetrovať alebo stíhať ich pomocou spracúvania údajov PNR o vybraných spojeniach alebo letoch, t. j. najmä ak sa letecká doprava**

[2] Rozsudok z 21. júna 2022, C-817/19, EU:C:2022:491, bod 128.
[3] Pozri tamže, body 129 – 131.
[4] Tamže, bod 131.
[5] Tamže, bod 156.
[6] Tamže, bod 155.

používa ako prostriedok prípravy takýchto trestných činov alebo vyhýbania sa trestnému stíhaniu.

10. Článok 1 ods. 2 smernice PNR stanovuje, že údaje PNR zhromaždené v súlade s touto smernicou môžu byť predmetom operácií spracúvania uvedených v článku 6 ods. 2 písm. a) až c) len na účely predchádzania, odhaľovania, vyšetrovania a stíhania teroristických trestných činov a závažnej trestnej činnosti. Podľa SDEÚ je úlohou členských štátov zabezpečiť, aby sa uplatňovanie systému zavedeného smernicou PNR účinne obmedzilo na boj proti závažnej trestnej činnosti a aby sa tento systém nerozšíril na trestné činy, ktoré predstavujú bežnú trestnú činnosť.[7] SDEÚ stanovuje, že základným prvkom na posúdenie nevyhnutnosti a primeranosti spracovateľských činností, pokiaľ ide o údaje PNR, je existencia objektívnej, hoci len nepriamej súvislosti s leteckou prepravou cestujúcich.[8] Cieľom odporúčania je poskytnúť ďalšie objasnenie povahy a významu aspektu „objektívnej súvislosti".

11. Aby sa vytvorilo objektívne prepojenie, musia existovať objektívne kritériá na vytvorenie prepojenia medzi uchovávanými údajmi PNR a bojom proti závažnej trestnej činnosti a teroristickým trestným činom.[9] Predpokladaná súvislosť preto musí byť podložená faktami a dôkazmi; napr. čisto subjektívne očakávanie príslušníka polície by nepostačovalo. Okrem toho každé uplatnenie systému PNR musí byť preskúmané s cieľom posúdiť existenciu objektívnej súvislosti. S cieľom znížiť závažnosť zásahu do základného práva na ochranu osobných údajov sa analýza existencie objektívnej súvislosti musí uskutočniť v procese čo najskôr, t. j. najmä pred vykonaním predbežných posúdení, viď článok 6 ods. 2 písm. a) a na základe žiadostí o následné posúdenie, viď článok 6 ods. 2 písm. b).

12. Keď sa automatizovaným spracúvaním identifikujú osoby, PIU sa musí zdržať prenosu výsledkov príslušným orgánom, ak po preskúmaní nemá nič, *„čo by z právneho hľadiska dostatočne viedlo k dôvodnému podozreniu z účasti na teroristických trestných činoch alebo závažnej trestnej činnosti".*[10] Tieto kritériá sa musia uplatňovať mutatis mutandis aj pred začatím posudzovania cestujúcich pred ich plánovaným príletom do členského štátu alebo odletom z neho, viď článok 6 ods. 2 písm. a). Skutočnosti a dôkazy, na základe ktorých sú cestujúci zacielení, musia z právneho hľadiska dostatočne vzbudiť dôvodné podozrenie z účasti na teroristických trestných činoch alebo závažnej trestnej činnosti. Požiadavka kontrolovať existenciu objektívnej súvislosti aj na základe individuálneho preskúmania, ktoré nasleduje neautomatizovanými prostriedkami podľa článku 6 ods. 5, sa má považovať za dodatočnú nevyhnutnú záruku. Okrem toho je už v tejto fáze nevyhnutné zabezpečiť, aby sa uplatňovanie systému PNR nevzťahovalo na trestné činy, ktoré predstavujú bežnú trestnú činnosť, a to aj zohľadnením iných znakov ako je horná hranica trestnej sadzby.[11]

13. Pokiaľ ide o následné posúdenia na základe žiadostí príslušných orgánov, viď článok 6 ods. 2 písm. b), je dôležité poznamenať, že SDEÚ rozlišoval podľa toho, či sa údaje PNR požadujú v súvislosti s teroristickými trestnými činmi alebo v súvislosti so závažnou trestnou činnosťou, ktorá má objektívnu súvislosť s leteckou dopravou. Jednoducho povedané, ak sa údaje PNR požadujú v súvislosti so závažnou trestnou činnosťou, musí existovať preukázateľne prísnejšia úroveň posudzovania žiadostí PIU o splnenie „riadne odôvodnenej" minimálnej úrovne podľa článku 6 ods. 2 písm. b). Aby boli takéto žiadosti riadne odôvodnené, PIU sa musí presvedčiť, že sú založené na „objektívnej *skutočnosti, ktorá môže vyvolať dôvodné podozrenie, že dotknutá osoba je nejakým spôsobom zapojená do závažnej trestnej činnosti, ktorá má objektívnu, hoci len nepriamu súvislosť s leteckou prepravou cestujúcich*".[12] Toto prísnejšie posúdenie by sa malo stanoviť vo vnútorných politikách a postupoch PIU, aby bolo objektívne overiteľné, a to najmä dozorným orgánom. Každá žiadosť o následné sprístupnenie – t. j. aj žiadosti týkajúce sa teroristických trestných činov – sa však musí zakladať na dôkazoch, ktoré

[7] Tamže, bod 152.
[8] Tamže, bod 156, pozri tiež bod 191.
[9] Tamže, body 125. a 251.
[10] Tamže, bod 204.
[11] Pozri tamže, bod 151.
[12] Tamže, bod 220.

pravdepodobne odôvodnia hmotnoprávnu podmienku pre existenciu „opodstatnených“ dôvodov.[13]

2.3 Lety v rámci EÚ

14. **Uplatnenie smernice PNR na lety vnútri EÚ je prípustné len vtedy, ak členské štáty po posúdení zistia, že existuje hrozba teroristických trestných činov a závažnej trestnej činnosti, čo môže odôvodniť uplatnenie uvedenej smernice na lety vnútri EÚ.[14] Zásada úplnej nevyhnutnosti sa uplatňuje bez ohľadu na uplatňovanie na vybrané alebo všetky lety v rámci EÚ,[15] čo si vyžaduje posúdenie, pokiaľ ide o čas a rozsah uplatňovania, a to aj v prípade skutočných a súčasných alebo predvídateľných teroristických hrozieb. Uplatňovanie by sa nepovažovalo za nediferencované, ak by sa jednotlivé posúdenia vykonali pre všetky príslušné lety, aj keď v skutočnosti sú pokryté všetky lety v rámci EÚ. Do systému by sa mali začleniť pravidelné a ad hoc postupy preskúmania.**

15. Podľa článku 2 smernice PNR môžu členské štáty uplatňovať túto smernicu na lety v rámci EÚ.[16] Súdny dvor Európskej únie vo svojom rozsudku vo veci PNR stanovil určité obmedzenia týkajúce sa tohto uplatňovania smernice PNR.[17] Členský štát, ktorý chce uplatňovať smernicu PNR buď na všetky lety v rámci EÚ podľa článku 2 ods. 2, alebo len na vybrané lety podľa článku 2 ods. 3, musí počas celého posudzovania zabezpečiť, aby sa uplatňovanie systému PNR na lety v rámci EÚ obmedzilo na to, čo je úplne nevyhnutné. Pritom treba zohľadniť závažnosť zásahu do základných práv zaručených v článkoch 7 a 8 charty s cieľom zabezpečiť vnútornú bezpečnosť Únie alebo aspoň daného členského štátu, a tým chrániť život a bezpečnosť osôb.[18] Hlavným geografickým spojovacím faktorom na účely zaistenia vnútornej bezpečnosti je EÚ.[19] Vnútorná bezpečnosť jedného členského štátu je minimálne potrebný rozsah.[20] V tejto súvislosti musí vnútorná bezpečnosť zahŕňať ochranu života a bezpečnosť osôb.[21]

16. Ak sa preukáže, že členský štát čelí teroristickej hrozbe, ktorá je skutočná a aktuálna alebo predvídateľná, tento členský štát môže zhromažďovať údaje PNR o všetkých letoch v rámci EÚ na obmedzené obdobie.[22] Rozsudok SDEÚ sa však musí vykladať v plnom súlade so zásadou (úplnej) nevyhnutnosti a primeranosti. Táto zásada sa teda musí dodržiavať nielen v čase uplatňovania, ale aj v rozsahu pôsobnosti (a to aj geograficky, najmä pokiaľ ide o vybrané lety). Preto v prípade, že sa hrozba nevzťahuje na určité lety (napr. ich kategórie), uplatňovanie na všetky lety v rámci EÚ nemusí byť nevyhnutné a primerané. Príslušné orgány sú povinné vykonať riadne posúdenie /assessment/. To

[13] Tamže, bod 221.
[14] Tamže, bod 167.
[15] Tamže, bod 168.
[16] V marci 2024 sa Európsky parlament a Rada dohodli na dvoch nariadeniach o vopred poskytovaných informáciách o cestujúcich (API), nariadení (EÚ) 2025/12 o zhromažďovaní a prenose vopred poskytovaných informácií o cestujúcich na účely posilnenia a uľahčenia kontrol na vonkajších hraniciach, o zmene nariadení (EÚ) 2018/1726 a (EÚ) 2019/817 a o zrušení smernice Rady 2004/82/ES a nariadení (EÚ) 2025/13 o zhromažďovaní a prenose vopred poskytovaných informácií o cestujúcich na účely prevencie, odhaľovania, vyšetrovania a stíhania teroristických trestných činov a závažnej trestnej činnosti a o zmene nariadenia (EÚ) 2019/818. Nariadenia sú zosúladené s platnými pravidlami spracúvania údajov PNR, ako sa stanovuje v smernici PNR. Zohľadňujú sa v nich výklady uvedené v rozsudku vo veci PNR, pokiaľ ide o spracúvanie údajov PNR v prípade letov v rámci EÚ. Pokiaľ existuje možné prekrývanie medzi nariadením a pravidlami smernice PNR, pravidlá nariadenia majú prednosť vzhľadom na to, že ide o lex specialis aj lex posterior. V článku 13 nariadenia (EÚ) 2025/13 sa stanovujú osobitné kritériá výberu letov v rámci EÚ, ak sa členské štáty rozhodnú uplatňovať smernicu PNR a nariadenie API na lety v rámci EÚ. Uvedené kritériá sú v súlade s rozsudkom vo veci PNR, ako sa vykladá v tomto vyhlásení.
[17] Tamže, bod 158 a nasl.
[18] Tamže, bod 169.
[19] Tamže, bod 169; pozri aj odôvodnenie 15 smernice PNR.
[20] Tamže, bod 169.
[21] Tamže, bod 169.
[22] Tamže, bod 171.

zahŕňa vyšetrovanie a posúdenie skutočností a okolností, ktoré môžu obmedziť rozsah uplatňovania, a tým aj zásah do základných práv.

17. Najmä menšie členské štáty s malým počtom letísk sa môžu ľahko ocitnúť v situácii, keď výber letov v rámci EÚ pokrýva prakticky všetky lety v rámci EÚ, a to aj v prípade neexistencie uvedenej teroristickej hrozby. To by sa však nepovažovalo za nediferencované uplatňovanie smernice PNR v zmysle bodu 173 rozsudku vo veci PNR, ak sa vykonali nevyhnutné individuálne posúdenia príslušných zahrnutých letov vrátane obmedzenia časového obdobia a rozsahu uplatňovania.

18. Keďže uplatňovanie systému PNR zahŕňa podstatné zásahy do základných práv, všetky okolnosti odôvodňujúce výber príslušných letov a ich posúdenie sa musia riadne zdokumentovať a pravidelne preskúmavať, a to aj ad hoc, aby sa zabezpečilo, že uplatňovanie systému PNR na lety v rámci EÚ sa bude naďalej obmedzovať na to, čo je úplne nevyhnutné.[23] V prípade širokého uplatňovania z dôvodu uvedenej kvalifikovanej teroristickej hrozby musí byť rozhodnutie, v ktorom sa stanovuje takéto uplatňovanie, možné účinne preskúmať buď súdom alebo nezávislým správnym orgánom, ktorého rozhodnutie je záväzné,[24] v iných prípadoch je na členskom štáte, aby zabezpečil takéto preskúmanie.[25] Pravidelné opakované posúdenia /regular reassessments/ by sa mali opierať o vhodný systém monitorovania (špecificky navrhnutá ochrana údajov) na základe najaktuálnejších dostupných informácií. Tento systém by mal byť podľa možnosti automatizovaný. Ak možno očakávať zmeny (napr. z dôvodu sezónnosti alebo dynamického vývoja), je potrebné stanoviť primeranú lehotu na prehodnotenie /resubmission period/. V prípade naplnenia podmienok nevyhnutnosti daného výberu, automatizovaný systém monitorovania by mal predvídať a zabezpečiť automatizované zrušenie výberu letov /pozn.: automatizované zrušenie zberu údajov z letov/ alebo včasné prehodnotenie /resubmission/. V prípade, že nie sú predvídateľné žiadne zmeny, malo by sa uskutočniť pravidelné prehodnotenie. Do systému by sa mala integrovať maximálna lehota na prehodnotenie (štandardná ochrana údajov). Ako všeobecné odporúčanie by sa opakované posúdenie /reassessment/ malo uskutočniť najneskôr šesť mesiacov po poslednom posúdení; iné lehoty môžu byť prijateľné, ak je to odôvodnené vzhľadom na osobitné okolnosti. Okrem toho musí byť možné ad hoc preskúmanie a jeho postupy by sa mali odraziť v organizácii (napr. malo by byť k dispozícii kontaktné miesto pre podávanie správ). V systéme by sa ako záruka mala stanoviť maximálna lehota na prehodnotenie, ktorá by vo všeobecnosti nemala presiahnuť šesť mesiacov.

2.4 Práva dotknutých osôb a automatizované spracúvanie

19. **Práva dotknutých osôb uvedené v článku 13 ods. 1 smernice PNR, a najmä právo na súdny prostriedok nápravy, by sa mali dodržiavať tým, že sa dotknutým osobám poskytnú komplexné informácie, (1) aby mohli spochybniť zákonnosť automatizovaného spracúvania a nasledujúceho individuálneho preskúmania, a (2) v súvislosti s nápravou - súdu a dotknutým osobám, aby preskúmali základ rozhodnutia, t. j. dôvody a dôkazy.[26] V oboch situáciách sa môžu uplatňovať určité výnimky týkajúce sa poskytovania informácií.[27] S cieľom náležite vyvážiť základné práva dotknutých osôb a záujmy príslušných orgánov, EDPB odporúča, aby príslušné orgány stanovili jasné a presné predpisy so zavedenými náležitými procesnými zárukami.**

20. V článku 13 smernice PNR sa stanovujú práva dotknutých osôb vrátane práva na súdny prostriedok nápravy odkazom na smernicu o presadzovaní práva. Článok 6 smernice PNR zahŕňa spracúvanie údajov PNR, a to aj automatizovaným porovnávaním údajov s príslušnými databázami a vopred stanovenými

[23] Pozri tamže, body 172, 174.
[24] Pozri tamže, bod 172.
[25] Tamže, body 172, 174.
[26] Tamže, body 209 – 211.
[27] Tamže, bod 210.

kritériami a potrebou individuálneho preskúmania každej pozitívnej zhody. Cieľom odporúčania je objasniť, ako možno zaručiť najmä právo na súdny prostriedok nápravy.

21. „*Na účely prípadného spochybnenia nezákonnej a najmä diskriminačnej povahy uvedených kritérií*“ by malo byť „možné, *aby sa táto osoba s plnou znalosťou relevantných skutočností mohla rozhodnúť, či uplatní alebo neuplatní svoje právo na súdny prostriedok nápravy zaručený v článku 13 ods. 1 smernice PNR*[28]. SDEÚ sa domnieva, že „príslušné *orgány musia zabezpečiť, aby dotknutá osoba – bez toho, aby jej počas správneho konania nevyhnutne umožnili oboznámiť sa s vopred stanovenými kritériami posudzovania a s programami uplatňujúcimi tieto kritériá – bola schopná pochopiť, ako tieto kritériá a programy fungujú.*“[29] Platí to aj pre kritériá preskúmania.[30]

22. S cieľom ďalej chrániť právo na účinný súdny prostriedok nápravy v súvislosti s nápravou *„musí mať súd zodpovedný za preskúmanie zákonnosti rozhodnutia prijatého príslušnými orgánmi, a s výnimkou prípadu ohrozenia bezpečnosti štátu aj samotné dotknuté osoby, možnosť preskúmať všetky dôvody a dôkazy, na základe ktorých bolo rozhodnutie prijaté [...], vrátane vopred stanovených kritérií posudzovania a fungovania programov uplatňujúcich tieto kritériá“.*

23. Vzhľadom na uvedené skutočnosti EDPB zastáva názor, že záujmy príslušných orgánov obmedziť informácie poskytované v určitých situáciách musia byť náležite vyvážené základným právom na ochranu osobných údajov vrátane práva dotknutej osoby na prístup k osobným údajom a základným právom na účinný prostriedok nápravy. S cieľom zabezpečiť to EDPB odporúča, aby príslušné orgány stanovili jasné a presné predpisy so zavedenými náležitými procesnými zárukami. EDPB pripomína, že príslušné orgány musia zohľadniť aj ďalšie podrobné usmernenia týkajúce sa práva dotknutých osôb na prístup podľa smernice o presadzovaní práva, ktoré EDPB v súčasnosti pripravuje.

2.5 Nezávislé predbežné preskúmanie

24. **Nezávislé predbežné preskúmanie by mal vykonať súd alebo nezávislý správny orgán. Nezávislý orgán, ktorý je poverený predbežným preskúmaním, by mal byť iný ako orgán zapojený do vedenia vyšetrovania trestného činu. Prenechanie predchádzajúceho preskúmania nezávislému úradníkovi alebo zamestnancom konkrétneho oddelenia *v rámci* správneho orgánu, ktoré nie je samo osebe nezávislé, by preto v zásade nebolo v súlade s tým, čo sa predpokladalo v rozsudku Súdneho dvora Európskej únie, pokiaľ ide o nezávislosť. To isté by platilo pre nezávislého úradníka alebo zamestnancov konkrétneho oddelenia v rámci orgánu zapojeného do vedenia vyšetrovania trestného činu.**

25. SDEÚ uviedol, že „je *nevyhnutné, aby sprístupnenie údajov PNR na účely následného posúdenia vo všeobecnosti, s výnimkou riadne odôvodnených naliehavých prípadov, podliehalo predchádzajúcemu preskúmaniu buď zo strany súdu alebo nezávislého správneho orgánu*“.[31] Cieľom odporúčania je identifikovať prvky, ktoré je potrebné zaviesť na zabezpečenie takéhoto nezávislého predchádzajúceho preskúmania.

26. Údaje PNR sú údaje o značnom počte cestujúcich v leteckej doprave. Väčšina týchto cestujúcich nemá žiadnu súvislosť s teroristickými trestnými činmi alebo inou závažnou trestnou činnosťou. Prístup na účely presadzovania práva by sa preto mal obmedziť na to, čo je úplne nevyhnutné na dodržiavanie základných práv v plnej miere. Údaje PNR sú prístupné len po predchádzajúcom preskúmaní súdom alebo nezávislým verejným orgánom. Aby sa zabránilo neobmedzenému používaniu údajov na účely presadzovania práva, je táto nezávislosť nevyhnutná. Podľa SDEÚ nezávislosť znamená, že orgán

[28] Tamže, bod 210.
[29] Tamže, bod 210.
[30] Tamže, bod 210.
[31] Tamže, bod 223.

vykonávajúci toto predchádzajúce preskúmanie musí:

- byť schopný zabezpečiť spravodlivú rovnováhu medzi záujmami, o ktoré ide.[32]
- Mať postavenie, ktoré mu umožňuje konať objektívne.
- Vyhýbať sa vonkajším vplyvom a byť neutrálny voči zúčastneným stranám.
- Byť treťou stranou vo vzťahu k orgánu žiadajúcemu o prístup.
- Nezúčastňovať sa na vedení vyšetrovania trestného činu.[33]

27. EDPB okrem toho poukazuje na to, že na to, aby bol tento orgán skutočne nezávislý, musí tiež:

- disponovať dostatočnými zdrojmi, a to z hľadiska rozpočtu aj zamestnancov.
- Mať dostatočné znalosti v oblasti presadzovania práva.

28. Vzhľadom na uvedené skutočnosti by mal súd alebo nezávislý správny orgán vykonať nezávislé predchádzajúce preskúmanie. EDPB zdôrazňuje, že sa musí zabezpečiť nezávislosť tohto orgánu, a teda že tento orgán by mal byť iným orgánom, než je orgán zapojený do vedenia vyšetrovania trestného činu. Preto by z hľadiska nezávislosti nepostačovalo ponechať predchádzajúce preskúmanie nezávislému úradníkovi alebo zamestnancom konkrétneho oddelenia v rámci správneho orgánu, ktorý sám osebe nie je nezávislý. Rovnako by nepostačovalo, ak by toto preskúmanie vykonal úradník alebo zamestnanci konkrétneho oddelenia v rámci orgánu zapojeného do vedenia vyšetrovania trestného činu. Vzhľadom na rôzne organizačné štruktúry v jednotlivých členských štátoch sa vykonávanie tohto nezávislého predchádzajúceho preskúmania môže líšiť.

2.6 Doba uchovávania

29. **Stanovenie všeobecného obdobia uchovávania, ktoré presahuje počiatočné obdobie šiestich mesiacov, je vylúčené. Po uplynutí počiatočného obdobia šiestich mesiacov sa jednotlivé súbory údajov PNR môžu spracúvať len vtedy, ak pre príslušné súbory údajov existujú objektívne skutočnosti, ktoré môžu preukázať súvislosť s cieľmi sledovanými spracúvaním podľa smernice PNR, a len tak dlho, ako je to nevyhnutné a primerané.[34] Identifikácia objektívneho materiálu teda automaticky nevedie k maximálnemu obdobiu uchovávania v dĺžke piatich rokov.**

30. Podľa článku 12 smernice PNR členské štáty zabezpečia, aby sa údaje PNR uchovávali počas obdobia piatich rokov. Uchovávanie údajov PNR podľa článku 12 však nemožno odôvodniť absenciou objektívnej súvislosti medzi týmto uchovávaním a cieľmi sledovanými smernicou PNR[35]. Súdny dvor Európskej únie vyložil článok 12 smernice PNR tak, že v smernici PNR sa stanovujú dve odlišné obdobia, pričom prvé je „počiatočné *obdobie uchovávania v trvaní šiestich mesiacov“* a druhé je „následné *obdobie“*.[36] SDEÚ jasne uvádza, že toto rozlišovanie sa vzťahuje aj na požiadavku preukázanej objektívnej súvislosti na odôvodnenie uchovávania.[37] Podľa Súdneho dvora Európskej únie „z *odôvodnenia 25 tejto smernice vyplýva, že tieto ustanovenia* [článok 12 ods. 2 a 3 smernice PNR] *odrážajú na jednej strane cieľ zabezpečiť, „aby sa údaje PNR uchovávali počas dostatočne dlhého obdobia na vykonanie analýzy a na použitie pri vyšetrovaniach“, ktoré sa môže vykonať už počas počiatočného obdobia uchovávania v trvaní šiestich mesiacov*“.[38] SDEÚ dospel k záveru, že počas počiatočného obdobia šiestich mesiacov môže byť uchovávanie odôvodnené na dosiahnutie takéhoto cieľa, ktorým je využívanie údajov PNR na

[32] Tamže, bod 225.
[33] Tamže, bod 226.
[34] Tamže, bod 259.
[35] Tamže, bod 251.
[36] Tamže, bod 252.
[37] Tamže, bod 254.
[38] Tamže, bod 253.

analýzu a využívanie pri vyšetrovaniach.[39] „Naproti *tomu, pokiaľ ide o následné obdobie, [...] uchovávanie údajov PNR všetkých cestujúcich v leteckej doprave [...] je v rozpore s požiadavkou uvedenou v odôvodnení 25 [...], podľa ktorej by obdobie, počas ktorého sa tieto údaje majú uchovávať, malo byť také dlhé, ako je potrebné na dosiahnutie sledovaných cieľov a primerané týmto cieľom.“*[40] Ďalšie uchovávanie môže byť prípustné len v prípade údajov PNR o cestujúcich v leteckej doprave s preukázaným prepojením medzi ich údajmi PNR a cieľom sledovaným smernicou PNR;[41] iba v osobitných prípadoch, ak sa zistí objektívny materiál, sa uchovávanie po počiatočnom období javí ako prípustné.[42] *„Pokračujúce uchovávanie údajov PNR všetkých cestujúcich v leteckej doprave po počiatočnom období šiestich mesiacov sa preto neobmedzuje na to, čo je úplne nevyhnutné“*[43]. EDPB preto dospel k záveru, že stanovenie všeobecnej doby uchovávania v právnych predpisoch členských štátov, ktorá presahuje počiatočnú dobu šiestich mesiacov, nie je prípustné.

31. Po uplynutí tohto počiatočného obdobia sa údaje môžu uchovávať len tak dlho, ako je to nevyhnutné a primerané cieľom sledovaným smernicou PNR. SDEÚ dospel k záveru, že identifikácia objektívnych dôkazov, podľa ktorých niektorí cestujúci môžu predstavovať riziko súvisiace s teroristickými trestnými činmi alebo závažnou trestnou činnosťou, môže preukázať takúto súvislosť s cieľmi smernice PNR. Uchovávanie údajov preto môže byť odôvodnené počas obdobia piatich rokov[44]. Je potrebné zvážiť následné zmeny okolností (a relevantnosť takýchto objektívnych dôkazov), ktoré by mohli zmeniť výsledok posúdenia nevyhnutnosti a ktoré môžu viesť k skoršiemu výmazu. V prípade, že neexistuje pozitívna vedomosť o existencii objektívneho prepojenia, neexistuje dôvod na dlhšie uchovávanie informácií a údaje sa musia vymazať. Patria sem aj prípady, v ktorých je jasné, že sa neuskutoční žiadna ďalšia analýza ani vyšetrovanie. Pravidelne by sa malo vykonávať posúdenie toho, či je pokračovanie spracúvania /continued processing/ jednotlivých údajov stále nevyhnutné a primerané na vytvorenie danej súvislosti.

32. Podľa článku 13 ods. 6 smernice PNR „členské *štáty zabezpečia, aby PIU uchovával záznamy aspoň o týchto operáciách spracúvania: [...] Záznamy sa využívajú výhradne na účely overovania, vlastného monitorovania, zabezpečenia integrity a bezpečnosti údajov alebo auditu.“* To znamená, že faktor, ktorým sa začína obdobie uchovávania príslušného záznamu, závisí od príslušnej spracovateľskej operácie. Každý záznam pre konkrétnu operáciu sa musí vymazať päť rokov po začatí príslušnej operácie. Rozsudok vo veci PNR preto obmedzuje len lehotu, v rámci ktorej sa takéto operácie môžu uskutočniť. Obdobie uchovávania záznamov/logov a inej dokumentácie v trvaní piatich rokov je preto stále platné.

3 ZÁVEREČNÉ POZNÁMKY

33. Smernica PNR, ako sa vykladala a vykonávala pred rozsudkom vo veci PNR, zahŕňala zásahy do miliónov dotknutých osôb v celej EÚ, o ktorých SDEÚ rozhodol, že čiastočne neboli v súlade so smernicou. Z toho vyplýva, že je naliehavo potrebné usilovať sa o súlad s požiadavkami smernice PNR vzhľadom na rozsudok vo veci PNR.

34. Podľa informácií EDPB, niektoré členské štáty začali proces úpravy, ale v členských štátoch stále existuje značný nedostatok úsilia o implementáciu. EDPB by preto chcel zdôrazniť, že je potrebné, aby členské štáty prispôsobili praktické uplatňovanie systému PNR rozsudku SDEÚ vo veci PNR, ale aj aby zaviedli

[39] Tamže, bod 255.
[40] Tamže, bod 256.
[41] Tamže, bod 254 v spojení s bodom 251; bod 257.
[42] Tamže, bod 259.
[43] Tamže, bod 258.
[44] Tamže, bod 259.

reštriktívny výklad stanovený SDEÚ určením a vykonaním potrebných zmien vo svojich vnútroštátnych právnych predpisoch. EDPB v tomto vyhlásení uviedol niekoľko praktických odporúčaní, ktoré sa podľa jeho názoru budú musieť premietnuť do právnych predpisov členských štátov, ktorými sa transponuje smernica PNR, aby sa uplatnili zistenia Súdneho dvora Európskej únie v rozsudku vo veci PNR. Toto je potrebné uskutočniť včas.

35. EDPB by chcel poukázať na zodpovednosť Komisie monitorovať vykonávanie smernice PNR vo vnútroštátnych právnych predpisoch v súlade s rozsudkom vo veci PNR. EDPB okrem toho považuje za potrebné zabezpečiť súlad vnútroštátnych právnych predpisov a praxe so smernicou PNR vzhľadom na rozsudok vo veci PNR. Týmto vyhlásením chce EDPB podporiť členské štáty v tomto dôležitom procese. V prípade nesúladu si vnútroštátne dozorné orgány vyhradzujú právo prijať vhodné opatrenia.

Za Európsky výbor pre ochranu údajov

Predsedníčka

(Presmerované z Anu Talus)